

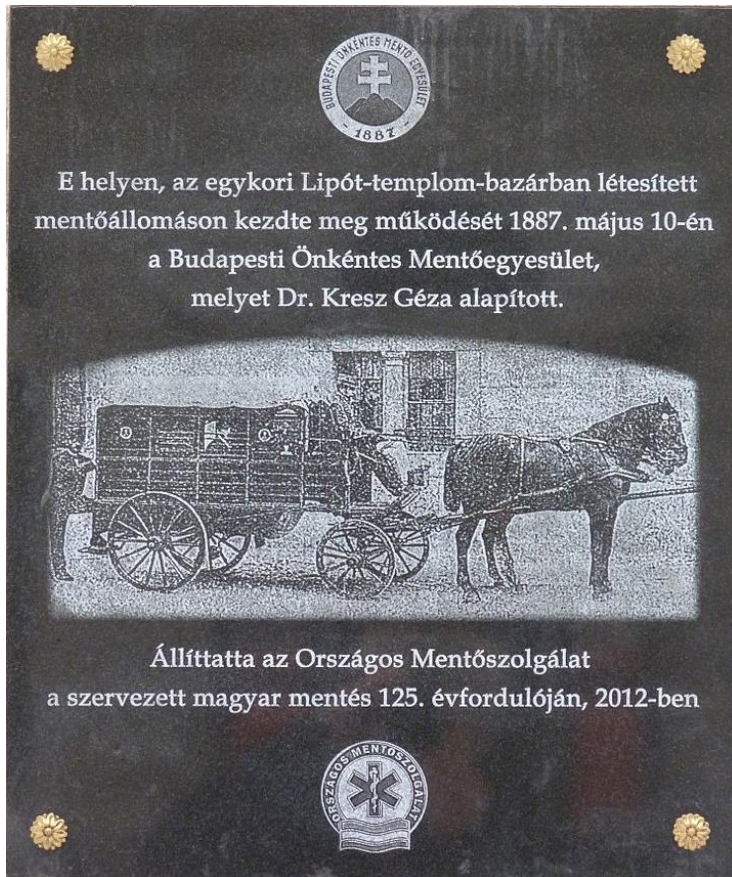
A helyszíni mentőellátás fejlődése

Göbl Gábor dr.

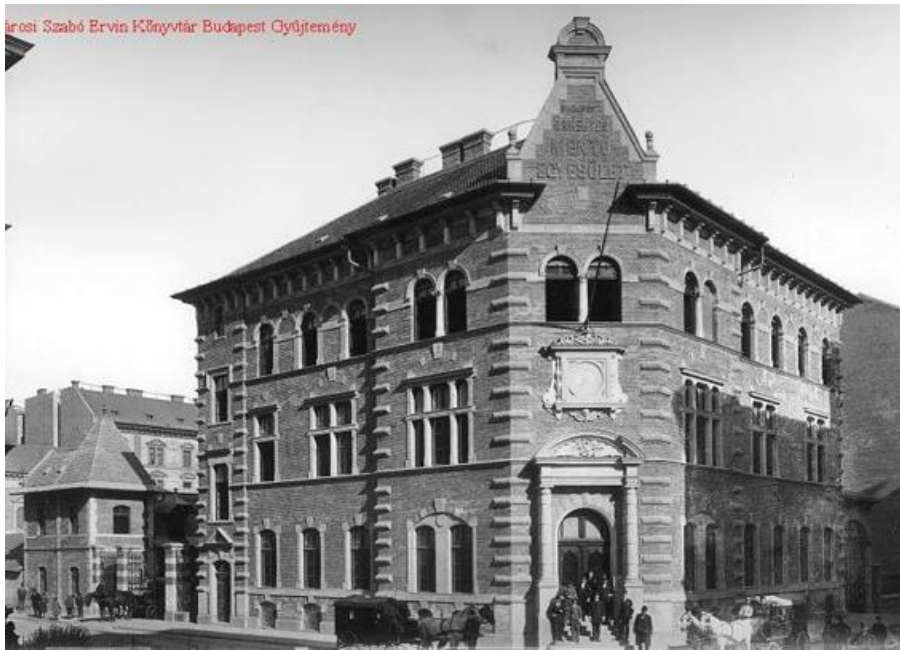
2014 október 29.

A szervezett hazai mentés kezdete: a BÖME

A Mentőpalota

Orvosi mentőszolgálat

Az „Öreg mentők” átveszik a szolgálatot a BÖME 50 éves jubileumán, 1937. május 10-én.
(Egyensapkában balról jobbra: Dr. Szukovits, Dr. Wenhardt, Prof. Dr. Korányi, Prof. Dr.
Fármay, Prof. Dr. Németh, Dr. Gerber)

Városok és Vármegyék Országos Mentőegyesülete 1926

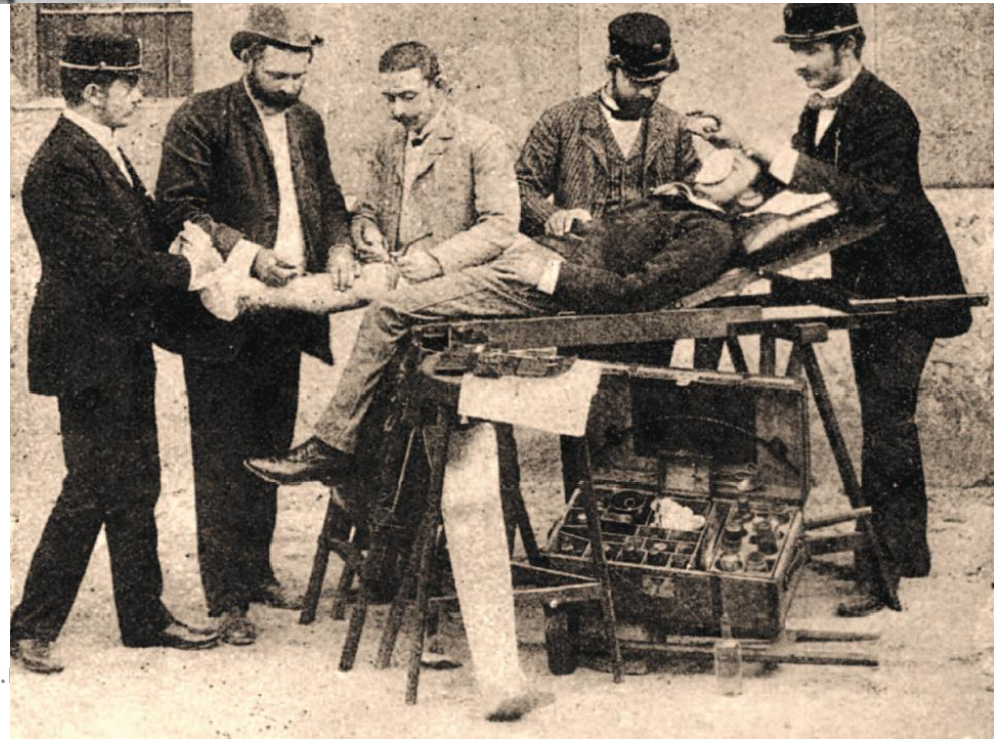
A VVOME budapesti, Lánchíd utcai székháza

BÖME

helyszíni ellátás

Országos Mentőszolgálat 1948

Dr. Orovecz Béla

első

1948-1966

Dr. Bencze Béla

második

1966-1991

Az OMSZ
főigazgatója

Fiat 1100-asok a Markó utcában

OMSZ

helyszíni ellátás

Nevezetes dátumok (kivonat)

- rohamkocsi 1954
- légi betegszállítás/mentés 1958
- helyszíni újraélesztés 1963/65
- defibrillátor rohamkocsin 1965
- teljes rádiósítás 1970
- helyszíni pacemaker-kezelés 1974
- főiskolai szintű mentőtisztképzés 1975
- oxyologia szakképesítés 1979
- helyszíni fibrinolyis 1984
- esetkocsin(mentőtiszt kezében) manuális defibrillátor 1987
- OMSZ ügyelet 1991
- mentőorvosi kocsi, új rendszerű továbbképzés 1994
- félautomata defibrillátor ápolói kézben 1995

Mentés és betegszállítás

(OMSZ dolgozók művei)

Mentésirányítás

2003.05.28
Fotó: Valics D.

A telefonzavarok a B. Ö. M. E. központi állomásán. A telefonállomások átalakítása és a Mentők telefonjainak új rendezése az újabb időben sok kellemetlenséget okozott. Volt idő, hogy a telefonszolgálat egy egész 1/2 órára megbénult. Elképzelhető, hogy ez a zavar mennyi kellemetlenséget okozott! Sokszor gyalog hírnökök, vagy autók hozták a jelentéseket. A rosszul működő telefonszolgálat persze késleltette a kivonulásokat és abból zúgolódások és panaszok támadtak. Volt idő, hogy a telefon igazgatóságának mérnökei és szerelői éjjel és nappal a telefonjainknál ültek és segítettek a megakadt munkát valahogv elvégezni és a bajokat elhárítani. Egyesületünk és Budapest közönsége valóban nagy hálával tartozik a távbeszélő igazgatóságának a gyors és előzékeny segítségért. Telefonjaink ezidőszerint már elég jól működnek, de szükséges, hogy a közönség is helyesen használja a telefont.

Automatakészüléknél 04-et tárcsázzon a segélykérő, ahol pedig még nincs automatakészülék, ott egyszerűen csak „Mentőket“ kell hívni.

Ilyen régi a 04

(a későbbi 104)

Gábor Aurél

“a mentőorvosi munka önálló
szakterület”

(levél a Szakszervezet Egészségügyi
Munkabizottsága orvosainak nevében az
OMSZ főigazgatójához, 1956)

83/10/1956.

183.sz.körlevél.

1./

Köszönet és elismerés.

A legutóbbi hetek eseményei során az Országos Mentőszolgálat budapesti és vidéki dolgozóira egyaránt súlyos feladatok hárultak. Nemcsak a szoros vett mentőszolgálatot, hanem más egészségügyi feladatokat is meg kellett oldanunk.

Ezeket a feladatokat dolgozóink sokszor emberfeletti helytállással, önzetlenséggel, nem egy alkalommal példaadó hősiességgel oldották meg és munkájukkal az egész magyar nép elismerését érdemelték ki.

Ezért a munkáért az OMSZ dolgozóinak a szolgálat nevében köszönetemet és elismerésemet fejezem ki.

2./

Hősi halottaink.

Mély megrendüléssel tudatom az OMSZ összes dolgozóival, hogy a Budapesten lezajlott harci események során, 1956. október 24-én

Rénafalvi Ödön mentőorvossegéd és
Keoskés Sándor mentőápoló

hivatásuk hűséges teljesítése közben hősi halált haltak.

Hősi halált halt bajtársainkat november hó 3-án délután temettük el a Parkasréti temetőben a Fővárosi Tanács által adományozott díszsír helyen.

Emléküket büszkeséggel és kegyelettel fogjuk megőrizni.

3./

Élelmiszere-kért köszönet nyilvání-tás.

Az Országos Mentőszolgálat nevében köszönetet mondok mindazoknak a vidéki bajtársaknak, akik a budapesti dolgozók élelemmel való ellátása érdekében fáradságot nem ismerve élelmiszereket gyűjtöttek és súlyos körülmények között Budapestre szállítottak. Ezáltal lehetővé tették, hogy a budapesti dolgozók folyamatos élelmiszerellátását biztosíthattuk.

4./

OMSZ kórházának megnyitása.

Az Országos Mentőszolgálat kórházát Budapest VI. kerület Szobi utca 3. szám alatt megnyitottuk. A kórháznak belgyógyászati és sebészeti osztálya van. Telefonszáma: 128-282, közvetlen telefonhálózatunkon 101 mellékállomás.

Személyzeti osztály megszüntetése.

Az Országos Mentőszolgálat Központjában a személyzeti osztályt megszüntettem.

6./

Személyi változások.

Dr. Borda László orvos igazgató november hó 30-ával az Országos Mentőszolgálat kötelékéből kivált.

Sütő Mihály ügyvezető igazgató és Horváth József személyzeti osztályvezető beosztásukról lemondottak. Nevezettek mint főápoló, illetőleg mint gépkocsivezető továbbra is az OMSZ kötelékében teljesítenek szolgálatot.

7./

Gépkocsik állagának megővése.

Az Országos Mentőszolgálat gépkocsiparkja a fokozott mértékben történt igénybevétel, a javítások terén tapasztalható nehézségek és a legutóbbi hetek rendkívüli eseményei során történt rongálódások következtében igen nagy mértékben leromlott és mind a javítás, mind az utánpótlás továbbra is súlyos nehézségekbe ütközik.

Felhívom tehát az összes dolgozókat, hogy saját hatáskörükben mind a nem t kövessenek el gépkocsijaink állagának megővására, azok gondos kezelésére, a további rongálódások megelőzésére és a felesleges szállítások megelőzésével a gépkocsik igénybevételének csökkentésére.

8./

Elszámolások, jelentések beküldése. Határidő: december 22.

A harci események a Központ és a vidéki mentőállomások kapcsolatát meglazították. Ennek következtében a mentőállomások pénzügyi, gazdálkodási vonatkozásban önállóan intézkedtek. Szükséges tehát az ilyen intézkedések felülvizsgálata és a számadási rend helyreállítása. Ennek érdekében kérem az alábbi intézkedések határidőre történő megtételét.

1./ Azok a vidéki mentőállomások, amelyek az 1956. évi október és november havi illetményjegyzéket, túlóra elszámolást, továbbá szállítási díj forgalmi jelentést, valamint dologi ellátmány elszámolást a Központhoz eddig nem küldték meg, a felterjesztést legkésőbb a megadott határidőre pótolják.

2./ Minden vidéki mentőállomás készítsen részletes jelentést arról, hogy 1956. október hó 23.-tól kezdődően milyen célra mely szervektől/pl. MNB. fiók, posta, tanács VB./ mily összegű pénzellátmányt vett fel. A jelentésben közölni kell a szerv pontos elnevezését, címét, MNB. számla számát és a visszatérítendő összeget. Ha ilyen eset nem fordult elő, nemleges jelentést is adni kell!

3./ Az 1956. november hó 2-án esedékes illetmények kifizetéséhez a Központ a szükséges ellátmányokat a mentőállomások részére kellő időben leutalta. Technikai akadályok következtében azonban az ellátmányok az állomásokra késő érkeztek meg. Így a mentőállomások különböző szervektől ellátmányt vettek fel és az illetményeket abból fizették ki.

A Központ az idegen szervektől felvett ellátmányokat a 2./ pontban foglalt részletes jelentés felülvizsgálata alapján a kölcsön adóknak megkérve téríteni. Ezért a november 2-i illetményekről leutalt ellátmányokat teljes egészében az OMSZ 87 216 01 - 70 sz. számlájára visszán kell utalni. Amennyiben ebből bármilyen oknál fogva felhasználás történt, ezt részletesen jelöntení kell.

4./ Minden vidéki mentőállomás közölje, hogy év végéig - a jelenleg rendelkezésre álló ellátmányának beszámításával - mily összegű dologi ellátmányra van szüksége.

5./ Az 1-4 pontban foglaltak Központhoz történő beküldésének módja az, hogy az elszámolásokat és jelentéseket oly időben kell a megye székhelyén lévő mentőállomáshoz átadni, hogy az a Központhoz történő továbbításról határidőn belül gondoskodhasson.

6./ Végül felhívom a mentőállomások figyelmét arra, hogy a pénzügyi, gazdálkodási teendőik ellátásánál a továbbiakban az Utmutatóban és a kiadott körlevelekben foglaltak szerint kell eljárni.

Budapest, 1956. december hó 10.

Kiadmány hitelesül:

Bereczki Mária
Bereczki Mária
s.hiv. vezetője.

Dr. OROVÉCZ BÉLA s.k.
főigazgató.

Körlevél tudatja a
Mentőkórház megalakulását

Rohamkocsi
1954

Dr. Stumpf Imre

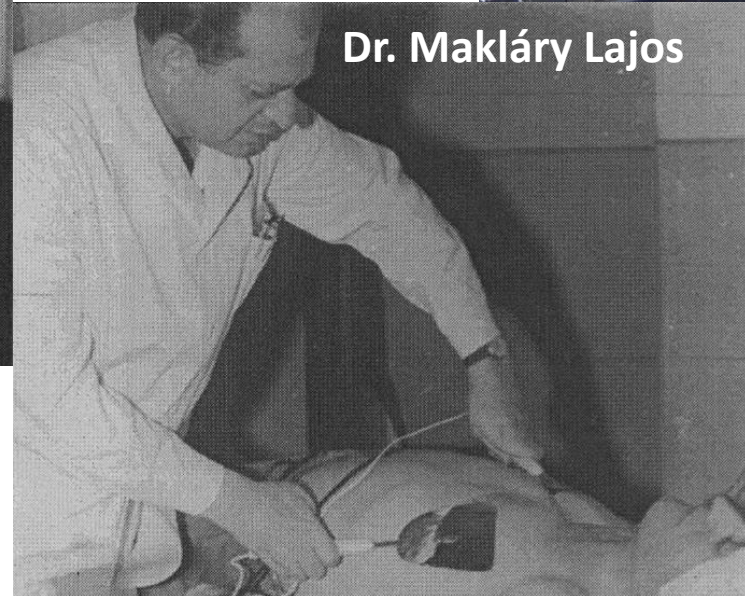

Mentőkórház
1956-2001

Dr. Gábor Aurél

Dr. Felkai Tamás

Dr. Maklár Lajos

A helyszíni és a kórházi ellátás első összekapcsolódása: RoKo a Mentőkórházban

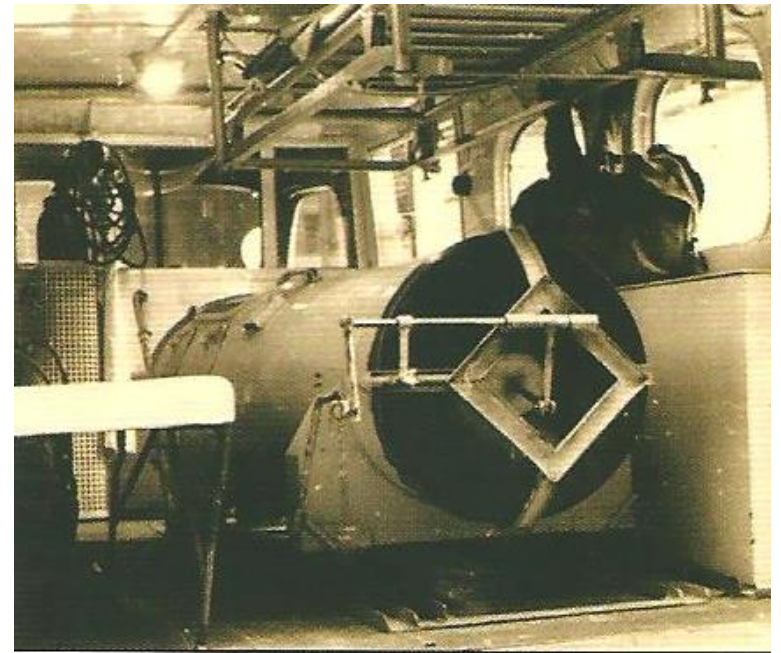
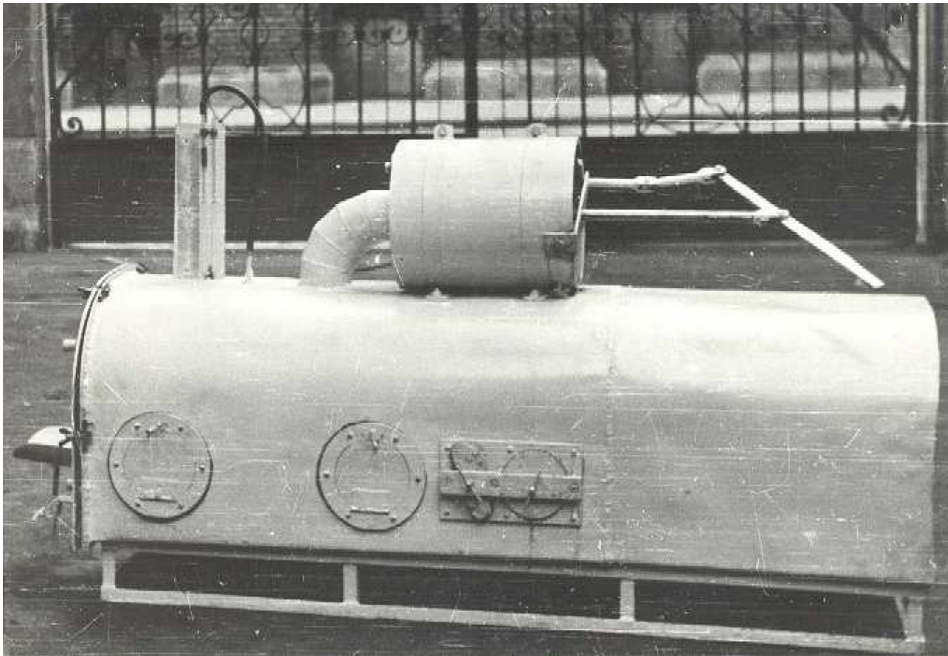

Korszakok a helyszíni ellátás szemszögéből

- Az 50-es évek
 - Szállítási trauma – ne hajtsunk gyorsan a beteggel!
 - A helyszíni ellátás hangsúlyozottá válik
 - Rohamkocsi, légi betegszállítás, Mentőkórház
- A 60-as évek
 - Oldjuk meg a problémát a helyszínen:
volumenpótlás, dekonnexió, gépi lélegeztetés,
narkózis, defibrillálás

OMSZ gyártású vastüdő 1953

Korszakok a helyszíni ellátás szemszögéből

- A 70-es évek:

- elektromos kardioverzió
- pacemaker (a világon másodikként)

OMSZ adaptálta pacemaker 1975 körül
(halottból eltávolított, fix)

- Balszív-elégtelenségben tehermentesítő kezelés, PEEP lélegeztetés

- A 80-as évek

- Helikopteres mentés
- Ápolói kézbe adott beavatkozások: fájdalomcsillapító-görcsoldó injekció, Nitralgin,
- Mentőtiszti defibrillálás (manuális defibrillátorral, jogi nehézségek ellenére)
- Orvos: Fibrinolízis a helyszínen (a világon másodikként)

Korszakok a helyszíni ellátás szemszögéből

- A 90-es évek
 - A telemedicina kezdetei
 - Ápolói kézbe adott beavatkozások: infúzió, AED
- A 2000-es évek
 - Mégis siessünk: reperfúzió igénye, vérző beteg
 - Visszafogott volumenpótlás
 - Új mentőegység-típusok
- A 2010-es évek:
 - Telefonon irányított újraélesztés (laikus bejelentő)
 - Telefonos támogatás a mentőegységeknek
Kompetenciafüggő ellátás
 - Elektronika az irányításban és az ellátásban

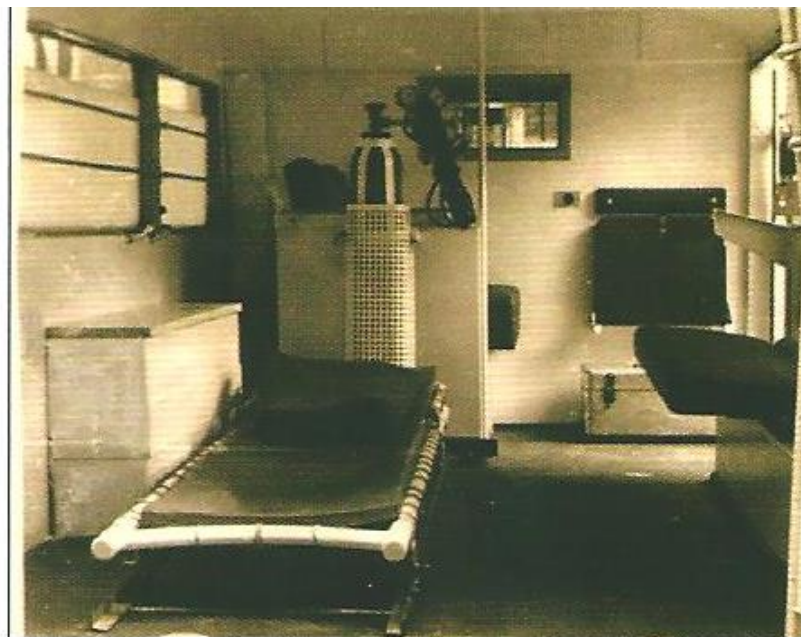
Az oxyologia elveinek és gyakorlatának fejlődése

- A deconnexió eltűnt
- A volumenpótlás (más elvek mentén) ismételten újraértékelődik
- A HBSZE kezelése gyökeresen változott
- A helyszíni „narcosis” polgárjogot nyert
- Protokoll-orientált ellátás (újraélesztés, sérültellátás)
- Az ápolói és mentőtiszti kompetencia kiterjed
- A kompetenciák egészében (újra)definiálódnak

Az első rohamkocsi, IFA Phänoman

Phänoman betegtere

Speciális egységek

Gyermekrohamkocsi

Gyermek mentőorvosi kocsi

Mentőmotor

Mentőrobogó

Kresz Géza Mentőmúzeum

Köszönöm a figyelmet!

gobl.gabor@mentok.hu

